

ДУШКО ТРИФУНОВИЋ
(1933–2006)

ДУШКО ТРИФУНОВИЋ

ПЕТ ПЕСАМА

ПОПЛАВА

Пукла равница а пукла брана па нема о што
да удари вал...

Вода ко хорда – хорда ко хорда...

Мрси се густе ивике црни се пусти шљивик
уз воду узводно врбе се вуку
голе и беле као да слазе тополе газе
дигнутих руку
за њима јаблан један жури
свијен у струку...

Већ грца грмље већ шкрипи храст
још мајка бира смер још плачем ја
још сусед псује псује још сунце на нас зја...

Пливају видре пливају даске пливају краве
лети вика кружи птица плива пласт
на њему рода за њима кров са крова зов...

и виче ко човек и кликће ко ждрал...

А нема о шта да удари вал...
Небо вода – вода хорда...

Пукла равница а пукла брана па нема о што
да удари вал.

1956–1966.

ДУГО СУШЕНА ТВРЋ

Мој вук халапљив и неискусан
једе стрв
над којом
већ мудар и одмерен
црче
вучина твој

Мој вук је пристојан питоми скот
од врсне вреже
да сме ланути наглас и оно
што многа пашчад тек реже

јер на њега је дошао ред

А то што још није стигао да липше од части
моја је погрешка
горда

Он је мој
а ја знам свој наум напамет
смак свој
и цео ритуал већ видим око њега
и већ сам задовољан

Довде ми је твога нуткања печене среће
мој вук будан једе
то од чега мудар црче вучина твој

Што би још хтео
чему да се дивим
кад тако уско и укосо

напрасно живим овај животуљак
скупим крпама утегнут шарен
варави замотуљак
који се не да мени
и који од мене неће
све док не струне све око убода
па снова не зарасте

У моје време
а то је окрутни чистац са обе стране Христа
били смо људи
и били јестиво људождерачу

због тога неко постаде кров
а неко биста камена

Обилазим свете споменике
и враћам се кроз коров
међу живе као с погреб

Ко камен првобитно
нешто се у мени успротиви:
А шта је са мном
који од рођења
под крилима чувам црне ластавице
ја када полетим
да јато полети цело
кад дигнем тешка крила
божије птице да суну
и црним задиве сјајем

Ко камен првобитно и старо
нешто се у мени успротиви
и не да да се дајем

Ниједна омча достојна није мога врата
У мом животу ја сам најважнији
и све моје има прошлост само моју
док траје надгробност ова

А искушења ће доћи
вечито настају само тешки дани
и ватра ће бити страшнија

од свих страшних сегова
кад здробљена букне моја
дуго сушена тврђ

Још док ми у тврђи
хладна светлуца та ватра
пола ми спокоја сатра
а половином стрепим

А верујем да се могло и мирније
стајати у средини
а бити пострани

али од срца мога кад правиш
мемљиву земуницу
и присиљаваш ми жељу јединицу
да бледи у њој
и да зидове порукама шара

нисам ли у средини
нема ме ни пострани

Ја знам свој наум напамет
смак свој
и цео обред већ видим око њега
и већ сам задовољан

А прича о мени тек од сутра почиње.

1961.

ТУМАЧ ТИРАНИЈЕ

Мој часни мајстор Тумач Тираније
охоло хлади лед
да цвокне студен у њему
да срце склони у њега
ум да му се не помрачи
тиранију док тумачи

1966.

СУВЕРЕН

Кад будем имао своју државу
имаћу коначно своју правду
и своје правосуђе
Имаћу своју војску
своје фабрике наоружања
купце и препродавце
имати свој новац
имати свој кључ

Неће ми бити лако
имаћу својих брига

Имаћу своју супругу
њене осмехе
њену љубав
своју кашику
своју чашу
свој отров у чаши
револвер под јастуком
свој страх
и страх за народ свој

Неће ми бити лако

Имаћу своје песнике
веселе за тужне дане
а тужне за веселе

имаћу своје атентаторе
и своје агитаторе
своје душебрижнике
и своје доушнике

Моћи ћу да бирам
и да будем биран

Неће ми бити лако
уз мога фотографа
и моја руковања
уз мога биографа
и моја кумовања

Имаћу тешких брига

Имаћу своју смрт

Своју заставу на пола копља
и своју жалост националну

1965.

АНАтема

Наша се љубав састоји у томе
да своју жену не дамо другоме

Уместо да се убијем погрешним лековима
ја хватам себе како саможиво
седим на обали Панонскога мора
које се вратило зато
да по њему плива моја АНАтема

Моја крв је данас
једина
усправна текућина

Нити бол од страха
нити страх од бола
него ми је жао
што залазак сунца
не могу да упишем себи у заслуге

И место да се убијем халапљиво
ја седим
несносно здрав
и описујем море

Плаво дубоко
и не видиш му краја

а по њему плива моја АНАтема

Ја сам говорио теби
како је вода опасна божија творевина
и како ће доћи моја АНАтема

плава дубока
и не видиш јој краја

како ћу бити миран
а дрхтаће ми руке над водом
као хвалоспев

плаве дубоке
и не видиш им краја

а снаге колико је у мојој дигерици
и још двапут толико
са непознате стране
толико биће моје мржње

плаве дубоке
и не видиш јој краја

Као дивљи човек бићу
као зверка
изумрла
а остала општи баук

бићу мрак који се смеје
да и моји слепци
имају од мене знака

Од живе воде
живи песак

Од живог ипак живо
од мртвог
ништа баш

или бар ништа нарочито

А поврх свега моја АНАтема
то страшно женско А
то А
та асонанца живчаног система

плава дубока
и не видиш јој краја

1965.

Изабрао *Стеван Тонић*